

Sofoklo - Kralj Edip

Kratak sadržaj:

I. čin:

Razgovor Tebanskog kralja Edipa s sveštenikom. Sveštenik podseća Edipa da u njegovoj zemlji vlada kuga, da su polja i žene bez ploda. Edip sve to već zna kao i njegova žena Jokasta i svakog trena očekuju da se vrati Kreont koji će doneti vesti iz proročišta boga Feba. Dolazi Kreont i govori Edipu da iz njegove zemlje će izaći nevolja kada nađu ubicu svog vladara Laja na čijem prestolu sada stoji Edip.

II. čin:

Edip čuvši za proročanstvo nudi u ime boga da se pronađe krivac za ubistvo i da se istera iz zemlje. No kako bi bilo teško pronaći krivca bez nekog traga pozove Edip proroka Tiresiju. On je znao istinu, ali nije hteo reći. Međutim, na zahtev Edipa ipak je otkrio. Ubica Laja je bio upravo Edip. Edip se razljuti, Tiresiju je branila istina, pa nastavi rekavši proročanstvo, a ono je bilo da će Edip postati slep.

III. čin:

Svađa Edipa i Kreonta u kojoj Edip osuđuje Kreonta da je nagovorio proroka Tiresiju da bi se dokopao vlasti. Tada se umeša Jokasta i razljuti kada vidi oko čegase svađaju. Kreont odlazi, a Jokasta želi doznati šta je to uznemirilo njenog muža. U njihovom daljem razgovoru postaje sve jasnije, ali je Edip stvarno ubio Laja, ali mu Tiresijevo proročanstvo nije posve jasno. Jedina nada je jedan pastir, svedok ubojstva.

IV. čin:

Dolazi glasnik iz grada Korinta u kojem je Edip odrastao i govori mu da je starac Polib umro, a i isto da mu on nije otac. Tada se Edip strašno uznemirio jer je bio uveren da mu je Polib otac. Međutim, glasnik mu reče da ga je dobio od jednog starog pastira koji je bio u Lajevoj službi. Tada je Jokasta probledila jer je znala ko je Edip.

V. čin:

Dolazi pastir koji mu ispriča kako je došao do njega. Edip je shrvan

bolom i besom. On je sin Jokaste i Laja. Sada mu je sve jasno.
Oženio vlastitu majku, a ubio vlastitog oca.

VI. čin:

Saznavši koje je grehe Jokasta napravila obesila se, Edip je iskopao oči, te sam sebe onom kletvom isterao iz zemlje sam bez igde ikoga, a Kreont je zavladao Tebom.

Tema dela:

Traganje kralja Edipa za istinom njegova porekla.

Ideja dela:

Nemože se pobeći proročanstvu bogova. Svaka nevolja koja se pokuša sprečiti, a ne spreči temeljno kasnije može postati dvostruko gora nego što je prije bila.

Glavni likovi:

Edip-glavni lik ove tragedije. On je jedan sasvim normalan čovek što se tiče njegove psihe, ali sticajem okolnosti on postaje bedan i jadan. Edip je radoznao, istinoljubiv, hrabar, snalažljiv, ali i nemože podneti nesreću koja ga je snašla, da je oženio vlastitu majku, a ubio oca. Jokasta-dobra prema svom mužu, brine se što ga muči, dobro vlada, ali u sebi nosi tugu i bol zbog mrtvog muža i njenog deteta za kojim je cijeli život tugovala misleći da je mrtvo, a njeno djete je bio njen muž. Kreont-veran vladaru, dobar govornik i čovek kojeg narod voli poštuje. Možda on negde u dubini srca želi postati vladar, ali on je svakako lukav, pametan i zna što treba reći u kojem trenutku. Tiresija-prorok koji uprkos slepoći uz pomoć proročkog vida vidi i zna puno više od ostalih ljudi. Od davno skriva istinu jer zna da će ga razbjesniti njegovog vladara, no netrpi uvrede, a kada govori, uvek ima istinu za obranu.

2.Kralj Edip

1.čin

-svećenik i kralj Edip razgovaraju o zlu koje je stiglo njihov kraj
-dolazi Kreont (Jokastin brat) kojeg je Edip poslao da ode do Feba (Apolona) sa vijestima zašto se to događa i kako to riješiti

- Kreont govori kako je Feb rekao da treba osvetiti prijašnjeg kralja Laja i Edip se raspituje za njega (kako je umro)
- Edip i Kreont odlaze a zbor pjeva Zeus i Atena da im pomognu

2.čin

- Edip naređuje da onaj tko zna ubojicu kralja Laja mora to prijaviti, proklinje ubojicu i govori kako će kazna stići svakog tko šuti a nešto zna
- dođe Tiresija po kojeg je po kojeg je Edip također poslao, Tiresija nakon dugog nagovaranja govori da je Edip ubojica kojeg on sam traži
- Edip misli da Tiresija govori gluposti na nagovor Kreonta koji ga po njegovom mišljenju želi svrgnuti s vlasti
- Tiresija govori Edipu kako će svojoj majci biti i muž i sin, svojoj djeci i brat i otac i ubojica svog oca, zatim odlazi
- zbor pjeva o Tiresijinom proročanstvu

3.čin

- Edip optužuje Kreonta da je nagovorio Tiresiju da mu kaže ona proročanstva, svađaju se, Kreont uvjerava Edipa da on nije u dosluhu s Tiresijom i kaže Edipu ako dokaže suprotno može ga ubiti
- dolazi Jokasta (žena Edipova) i moli Edipa da povjeruje Kreontu, narod također podržava Kreonta
- Kreont odlazi, a Edip objašnjava Jokasti što se dogodilo, Jokasta priča kako je prorok Laju rekao da će umrijeti od ruke svog sina
- u razgovoru sa Jokastom Edip shvati da je on ubio Laju ali želi potvrdu pa pošalje po pastira koji je preživio

4.čin

- dolazi glasnik i govori Jokasti kako je Polib Edipov otac koji je vladao i Korintu umro i oni žele Edipa za novog kralja
- Jokasta pozove Edipa iz dvora i glasnik mu kaže da mu je otac odnosno Polib umro
- Edipu je to možda i bilo olakšanje jer ga on nije ubio a tako stoji u proroštvu
- glasnik kaže Edipu kako mu Polib nije otac i kako ga je on dao Polibu nakon što mu ga je dao jedan od Lajevih ljudi
- Edip želi naći tog Lajevog pastira i želi saznati kojeg je roda iako ga Jokasta odgovara od tog nauma

5.čin

- dolazi Lajev pastir i glasnik potvrđuje da je to on
- Edip ga ispituje o sebi, odnosno o djetetu koje je predao glasniku
- sluga (pastir) govori da je on taj dječak Lajev sin
- Edip shvati da je ipak oženjen majkom i ubio oca

6.čin

- Jokasta se objesila, dolazi Edip i skine ju sa užeta, uzme zlatnu iglu sa Jokastine haljine i probode si zjenice, kaže da će sam sebe prognati iz zemlje jer ne želi živjeti proklet u dvorcu (sve to glasnik priča narodu odnosno zboru)
- Edip sam sebe žali slijepog i razgovara sa narodom
- narod savjetuje Edipu da kad već odlazi Kreontu ostavi vlast
- Kreont dolazi i Edip mu zapovjedi da ga progna iz zemlje, ali kreont želi prvo upitati boga što mu je činiti
- Edip želi posljednji put vidjeti Antigonu i Ismenu, svoje kćeri
- na kraju zbor pjeva o tome kako je slavni kralj Edip završio i zbor zaključuje da više neće slaviti nikog tko još nije umro jer se svašta može desiti.